ČESKÁ REPUBLIKA

# ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobce: **V. K.**, zast. advokátem Mgr. Jurajem Koprdou, Konopišťská 1153/6, Praha 10 – Vršovice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7 – Holešovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2022, čj. OAM-836/ZA-ZA11-D07-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 3. 2023, čj. 21 Az 11/2023-33,

takto:

**I.** Kasační stížnost **se zamítá**.

**II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

## Odůvodnění:

[1] Žalobce (stěžovatel) je občan Kazachstánu. V září 2022 požádal v Česku o udělení mezinárodní ochrany. Ministerstvo nicméně označilo žádost za nepřípustnou podle § 10 odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavilo. Státem příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 3 nařízení č. 604/2013 (Dublin III)[1] je Německo, stěžovatel byl totiž v době podání žádosti držitelem platného německého víza. Proti rozhodnutí ministerstva se stěžovatel neúspěšně bránil žalobou před městským soudem.

[2] Stěžovatel podal proti rozsudku městského soudu obsáhlou kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Ministerstvo ani soud prý dostatečně nevzaly

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění), *Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 31—59.*

v úvahu, že o mezinárodní ochranu požádal současně s několika dalšími členy rodiny a že má v Česku vnučku, která zde s rodinou trvale žije. Ministerstvo nesprávně vyhodnotilo vzájemný vztah stěžovatelovy dcery a jejího nezletilého syna, v jejich případě musí být k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušné Česko. Proto se ministerstvo ani soud dostatečně nevypořádaly např. s požadavkem na zvážení všech dostupných důkazů ohledně přítomnosti členů rodiny žadatele na území členských států v čl. 7 odst. 3 nařízení Dublin III či s možností využít oprávnění podle čl. 17 nařízení. Stěžovatel též opakovaně označuje úvahy ministerstva a městského soudu za nepřezkoumatelné a tvrdí, že nemají oporu ve spisu.

[3] Ministerstvo navrhlo kasační stížnost zamítnout. Upozornilo, že řada kasačních námitek se ve skutečnosti netýká přímo stěžovatele, ale jeho dcery a vnuka, resp. jejich žádostí o mezinárodní ochranu. Stěžovatel si též nesprávně vykládá čl. 10 nařízení Dublin III – na situaci, kdy rodinní příslušníci podávají žádosti o mezinárodní ochranu současně, dopadá čl. 11 nařízení.

[4] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se po posouzení přípustnosti kasační stížnosti NSS zabývá podle § 104a s. ř. s. otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, body 10–12).

[5] Kasační stížnost je zčásti přijatelná, není však důvodná.

[6] Kasační stížnost je přijatelná v části, ve které se stěžovatel vymezuje proti použití, resp. nepoužití jednotlivých kritérií v kapitole III nařízení, a to ve spojení s tím, že současně o mezinárodní ochranu požádali další členové jeho rodiny. K tomu, jak se na podobnou situaci vztahuje definice *rodinného příslušníka* v čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III, se totiž NSS dosud (alespoň ne celistvě) nevyjadřoval.

[7] Městský soud zamítl žalobu správně, byť je jeho argumentace (především v bodu 14) poměrně stručná. NSS proto některé úvahy, ze kterých vycházel i městský soud, rozvedl. Pro přehlednost dále NSS uvádí, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu současně s dalšími členy své rodiny – s dcerou a dvěma vnuky (jeden z nich je dosud nezletilý). V Česku též žije jeho další vnučka s rodinou (manželem a dítětem). V souvislosti s tím pak stěžovatel v kasační stížnosti namítl porušení celé řady ustanovení nařízení Dublin III a vymezil se (často opakovaně) proti tomu, že ministerstvo neurčilo příslušný členský stát podle jiných kritérií v kapitole III nařízení, než je nyní použitý čl. 12.

[8] Pro nynější věc je klíčová definice rodinného příslušníka v čl. 2 písm. g) nařízení Dublin III, podle kterého se rozumí *„rodinným příslušníkem“ tito <u>členové rodiny žadatele</u> nacházející se na území některého členského státu, pokud tato rodina existovala již v zemi původu*:

- *<u>manžel či manželka</u> žadatele nebo jeho nesezdaný partner či partnerka, se kterým/kterou žije v trvalém vztahu, pokud se k nesezdaným párům v právu nebo praxi dotčeného členského státu přistupuje podobně jako k párům sezdaným podle jeho právních předpisů o státních příslušnících třetí země,*

pokračování

- *nezletilé děti párů uvedených v první odrážce nebo žadatele, pokud jsou svobodné, a bez ohledu na to, zda se jedná o děti manželské, nemanželské nebo osvojené ve smyslu vnitrostátního práva,*
- *je-li žadatelem svobodná nezletilá osoba, její otec, matka nebo jiná dospělá osoba, která je za ni zodpovědná podle práva nebo praxe členského státu, na jehož území se dospělá osoba nachází,*
- *je-li osoba požívající mezinárodní ochrany nezletilá a svobodná, otec, matka nebo jiná dospělá osoba, která je za ni zodpovědná podle práva nebo praxe členského státu, na jehož území se osoba požívající mezinárodní ochrany nachází.* (zvýraznění doplnil NSS)

[9] Pro účely nařízení Dublin III tedy stěžovatel není *rodinným příslušníkem* nikoho z dalších členů jeho rodiny, kteří současně s ním požádali o mezinárodní ochranu (tedy jeho dospělé dcery, dosud nezletilého vnuka ani již dospělého vnuka). Není ani *rodinným příslušníkem* své další vnučky, která již v Česku žije. Stěžovatel má pravdu, že podle čl. 2 písm. g) nařízení jsou navzájem rodinnými příslušníky jeho dcera a její nezletilý syn. Tam ale pojem *rodinný příslušník* podle nařízení končí [stěžovatel je z pohledu svých vnuků pouze *příbuzným* podle definice v čl. 2 písm. h) nařízení] a vzájemný vztah dcery a jejího syna jako rodinných příslušníků podle čl. 2 písm. g) nařízení nemá další význam pro posouzení jeho věci. Od toho se odvíjí i nemožnost použít kritéria, která v kapitole III nařízení Dublin III předcházejí čl. 12 nařízení (přesněji čl. 12 odst. 2).

[10] Čl. 8 nařízení se vztahuje na situace, kdy je žadatelem nezletilá osoba bez doprovodu. Pro tyto situace určuje nařízení jako příslušný stát ten, kde se nachází např. *rodinný příslušník* nebo *příbuzný* tohoto nezletilého (čl. 8 odst. 1 a 2 nařízení). V nynější věci však o tuto situaci nejde (stěžovatel nezletilou osobou není; a pro úplnost lze dodat, že nezletilou osobou bez doprovodu podle čl. 8 nařízení není ani jeho dosud nezletilý vnuk).

[11] S ohledem na definici *rodinného příslušníka* v čl. 2 písm. g) nařízení se dále na situaci stěžovatele skutečně nemohly vztahovat ani čl. 9 až čl. 11 nařízení. Tyto články buď odvozují členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu od postavení nějakého rodinného příslušníka (čl. 9 a čl. 10 nařízení), nebo se snaží zabránit rozdělení rodinných příslušníků, kteří podali žádosti o mezinárodní ochranu současně (čl. 11 nařízení).

[12] V případě stěžovatele je tak skutečně relevantní až čl. 12 odst. 2 nařízení, podle kterého *pokud je žadatel držitelem platného víza* [podle čl. 7 odst. 2 nařízení k okamžiku podání první žádosti o mezinárodní ochranu], *je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto vízum udělil*. Stěžovatel žádost o mezinárodní ochranu podal dne 12. 9. 2022, v té době (do 21. 9. 2022) měl platné německé vízum, na které spolu s rodinou přicestoval do EU. NSS v reakci na jednu z dílčích kasačních námitek uznává, že ministerstvo v napadeném rozhodnutí mohlo výslovně vymezit, který z odstavců čl. 12 nařízení na věc použilo, vzhledem k okolnostem je však zjevné, že šlo o čl. 12 odst. 2. Nejde tedy o nedostatek, který by založil nezákonnost rozhodnutí ministerstva.

[13] Důvodná pak není ani námitka ohledně čl. 7 odst. 3 nařízení, podle kterého *s ohledem na uplatňování kritérií uvedených v článcích 8 a 10 a 16 zohlední členské státy jakékoli dostupné*

*důkazy o přítomnosti rodinných příslušníků, příbuzných nebo jiných členů rodiny žadatele na území některého členského státu pod podmínkou, že takový důkaz je předložen předtím, než jiný členský stát přijme žádost o převzetí dotčené osoby podle článku 22 nebo o jejím přijetí zpět podle článku 25, a že o dřívějších žádostech žadatele o mezinárodní ochranu ještě nebylo vydáno první rozhodnutí ve věci samé.*

[14] Čl. 7 odst. 3 nařízení Dublin III je totiž pouze ustanovením *o dokazování*. Neobsahuje samostatné kritérium pro určení členského státu, který má posoudit žádost o mezinárodní ochranu. NSS již vysvětlil, proč se čl. 8 a čl. 10 nařízení na věc nepoužijí – ministerstvo proto nemohlo porušit čl. 7 odst. 3 nařízení. Z ničeho též neplyne, že by na situaci stěžovatele měl být použitelný čl. 16 nařízení (ten se sice vztahuje na situace závislosti na jiné osobě např. z důvodu vysokého věku, předpokladem pro jeho použití je však, že alespoň jeden z dvojice „závislý – poskytující pomoc závislému" již *oprávněně pobývá* na území členského státu).

[15] V této části tedy ministerstvo postupovalo správně (jeho rozhodnutí je přezkoumatelné a má oporu ve spisu) a městský soud pak napadeným rozsudkem (který rovněž podobnými namítanými neduhy netrpí) správně žalobu zamítl.

[16] Dále se stěžovatel ohradil proti úvahám ministerstva a městského soudu ohledně využití diskrečního oprávnění v čl. 17 nařízení. Tato kasační námitka je však již nepřijatelná.

[17] Podle čl. 17 odst. 1 nařízení *odchylně od čl. 3 odst. 1* [podle něhož žádost o mezinárodní ochranu posuzuje stát, který je podle pravidel kapitoly III nařízení pro její posouzení příslušný] *se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný*. Podle bodu 17 odůvodnění nařízení lze diskreční oprávnění využít *zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny*.

[18] Případný postup podle čl. 17 odst. 1 nařízení podléhá správnímu uvážení. Role soudů při přezkumu správního uvážení je omezena na ověření, zda ministerstvo nepřekročilo zákonné meze správního uvážení či správní uvážení nezneužilo (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Nahradit správní uvážení soudy nemohou. Přezkoumávají proto především, zda ministerstvo nezapomnělo úvahu o použití čl. 17 učinit (pokud to bylo namístě), případně, zda logicky a srozumitelně odůvodnilo, proč oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení nevyužilo (k tomu srov. rozsudky NSS ze dne 22. 3. 2023, čj. 5 Azs 24/2023-23, body 17-18, či ze dne 5. 1. 2017, čj. 2 Azs 222/2016-24, body 33-34). Ministerstvo však důvody, proč výše zmíněné oprávnění podle čl. 17 nařízení *nevyužilo*, vysvětlilo stručně, výstižně, a především způsobem, který nedává důvod k zásahu správních soudů. NSS odkazuje na bod 16 rozsudku městského soudu, který důvody ministerstva reprodukuje.

[19] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti NSS již nerozhodoval, jelikož rozhodl rovnou o věci samé.

[20] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120

s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému pak žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

**P o u č e n í :** Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2023

Zdeněk Kühn
předseda senátu